

Tre läkare fällda för felaktiga intyg i samma vårdnadstvist

En får disciplinpåföljd för andra gången, en för sjätte

Tre läkare har av Ansvarsnämnden (HSAN) fällts för felaktiga intyg i samma vårdnadstvist. Den förste fick i höstas en erinran, de andra två har nu varnats.

II Fallet gällde en treårig pojke (A). Hans föräldrars skilsmässa följdes av en vårdnadstvist om A.

Mamman besökte vid olika tillfällen de tre läkarna med sin son. Samtliga utfärdade intyg, som kom att användas i vårdnadstvisten.

Pojkens pappa anmälde innehållet i intygen till Socialstyrelsen, som i sin tur anmälde de tre läkarna till HSAN.

Socialstyrelsen hävdade, med hänvisning till lagbestämmelser om att den som inom hälso- och sjukvården utfärdar ett intyg ska utforma det med noggrannhet och omsorg samt till sina föreskrifter SOSFS 1981:25, att de tre läkarna hade åsidosatt många av de regler som gäller för vårdpersonal vid intygsskrivande.

Måste känna till förhållandena

Enligt reglerna ska läkare och andra intygsskrivare inom vården beakta att ett intyg kan få en avgörande betydelse i rättsförhållanden. Därför ska man bara uttala sig om förhållanden som man har tillräcklig kännedom om. Det innebär vanligen att det krävs en personlig undersökning eller kontakt med berörda personer.

Dessutom krävs att intygsskrivaren är objektiv då hon eller han samlar in materialet som intyget ska grundas på.

I intyget ska göras en opartisk bedömning. Det innebär exempelvis att intyget kan behöva grundas på upplysningar från andra personer än de som anvisas av den som vill ha intyget. Det är vanligt då personer med motstridiga intressen är involverade, bland annat i vårdnadstvister om barn.

Socialstyrelsen påpekade att ingen av läkarna hade haft pojkens pappa som patient eller haft någon annan kontakt med honom. Därför var det anmärkningsvärt att de i sina intyg uttryckte sig som de gjorde om honom.

Läkare 1 skrev i ett av sina två intyg: »Jag bedömer att A:s eventuella kontakt med fadern, som av allt att döma har stora känslomässiga problem, är mycket olämpliga och bedömer de närmast som farliga«.

Läkare 2 skrev: »Härmed intygas att patienten för snart tre år sedan var på besök på mottagningen för en psykisk påverkan efter misshandel. Vid besöket idag uppvisar han en harmonisk bild. ...hans sociala situation torde nu vara optimal. ... Mot bakgrund av detta vore det ur medicinsk synpunkt helt förkastligt att utsätta patienten för ett nytt trauma vilket det skulle innebära att träffa sin biologiska far.«

Läkare 3, som fick läsa de två kollegornas intyg, träffade också A. Han tillstyrkte »...till fulla slutsatser beskrivna av ovan nämnda kollegor och har kommit till övertygelse att varje form av interferering och störning utifrån skulle med all sannolikhet leda till återfall av de tidigare symtomen och skada A:s fortsatta fysiska och psykiska utveckling i framtiden.«

Ska ta reda på ändamålet

Av reglerna framgår vidare att den som skriver ett intyg ska ta reda på ändamålet med intyget, till exempel om det ska användas i domstol, och ange det. Det hade ingen av de tre läkarna gjort.

Uttalandena i intyget ska vara så fullständiga och otvetydiga att det blir möjligt för mottagaren att själv bilda sig en uppfattning om förhållandena.

Läkare 1 hade bland annat skrivit: »Innan den traumatiska upplevelsen var A...en pigg pojke med mycket fin spontan kontakt. Efter misshandeln hade A förändrats, tydliga tecken på oro...«

Socialstyrelsen menade att läkaren berättade, löst ur sitt sammanhang, om en traumatisk upplevelse och en misshandel utan att ange bakgrund eller från vem uppgifterna kom.

Ytterligare en bestämmelse säger att ett intyg ska innehålla noggranna uppgifter om det material som ligger till grund för intyget. Det kan röra sig om till exempel personlig undersökning vid ett eller flera tillfällen samt hänvisning till journaler eller annat skriftligt material.

Enligt Socialstyrelsen hade läkarna inte heller levt upp till de kraven.

Läkare 1 bestred att han skulle ha handlat fel och hävdade att han grundat sitt intyg på bland annat journaler. Men Ansvarsnämnden gick helt på Socialstyrelsens linje och gav honom en erinran.

Läkare två och tre har valt att inte yttra sig till HSAN.

Ansvarsnämnden hävdade att läkare nummer två »...uttalar sig i intyget om pojkens far och dennes olämplighet som förälder, utan att ha samtalat med fadern eller gjort observationer av relationen mellan far och son. ...har således dragit slutsatser om förhållanden som han inte har tillräcklig kännedom om.«

Om läkare tre säger HSAN bland annat: »...har bara samtalat med den ena parten och tagit dennas utsagor för fakta. Han har trots det antytt att motparten skulle innebära en fara för sonen och dennes utveckling. ...kan dock rimligen inte veta något om fadern och dennes miljö, eftersom han inte träffat honom. ...har därför uttalat sig om förhållanden som han inte har tillräcklig kännedom om och har indirekt svartmålat fadern.«

Läkare nummer två fälls nu för andra gången (även i första fallet handlade det om felaktigt intygande), nummer tre för sjätte gången, varav detta är tredje gången för brister i intyg.

Tom Ahlgren

Uganda ebolafritt!

II Ebolapidemin i Uganda är över, och landet har förklarats ebolafritt. Sammanlagt insjuknade 425 människor, varav 224 avled. Detta ger en dödlighet på 52 procent, vilket är lågt jämfört med tidigare ebolaepidemier.

Det mest drabbade distriktet var Gulu (93 procent av fallen), men även Masindi (6 procent av fallen) och Mbarara (1 procent) drabbades via infekterade kontakter från Gulu. 17 av de döda var sjukvårdspersonal, som drabbades i hög utsträckning.

Studier av epidemin visade att de tre vanligaste smittvägarna var rituell kontakt med död kropp i samband med begravning, intrafamiljär respektive nosokomial infektion.

Även om epidemin är över, kvarstår problemet med en "andra epidemi" med misstänksamhet mot och social utstötning av de patienter som tillfrisknat.

Anders Jeppsson
Kampala